

16.10.2014

Asianro: 2014-00653
Viite: Oikeusministeriön lausuntopyyntö OM 9/58/2012 OM041:00/2012
Asia: Lausunto viittomakielilakityöryhmän mietinnöstä ja siihen sisältyvästä ehdotuksesta hallituksen esitykseksi viittomakielilaiksi

Oikeusministeriö pyytää Kirkkohallitukselta lausuntoa Viittomakielilakia valmistelewan työryhmän mietinnöstä ja siihen sisältyvästä ehdotuksesta hallituksen esitykseksi viittomakielilaiksi. Kirkkohallitus antaa lausuntonsa lausuntopalvelu.fi -sivuston kautta. Lausunnossa pyydetään ottamaan kantaa erityisesti seuraaviin kysymyksiin:

Mitä mieltä olette viittomakieltä käyttävän määritelmästä?

Kirkkohallitus pitää hyvänä, että ehdotuksen määritelmässä viittomakieltä käyttävästä henkilöstä perustana on henkilön äidinkieli tai ensi kieli. Näin määritelmä kattaa sekä viittomakieliset kuurot, huonokuuloiset ja kuurosokeat että kuulevat viittomakieliset. On myös tärkeää, että lakiehdotuksessa on mainittu sekä suomalainen että suomenruotsalainen viittomakieli.

Mitä mieltä olette ehdotetun viittomakielilain tavoitteesta? Edistääkö laki viittomakieltä käyttävien kielellisten oikeuksien toteutumista, heidän mahdollisuuksiaan käyttää omaa kieltään ja saada tietoa viittomakielellä?

- Kyllä
 Ei
 En osaa sanoa
 Muuta, mitä?

Kirkkohallitus pitää viittomakielilain tavoitetta yhdenvertaisuuden ja saavutettavuuden periaatteiden mukaisena. Erillisellä lailla vahvistetaan viittomakielen asemaa ja viittomakielisten oikeutta käyttää omaa kieltään ja saada tietoa viittomakielellä.

Millä muilla keinoilla viittomakieltä käyttävien kielellisten oikeuksien toteutumista voitaisiin edistää? Mitkä ovat esimerkiksi keskeisimpiä kehittämiskohteita tai -tapoja suomenruotsalaisen viittomakielen aseman parantamiseksi?

Suomenruotsalaisen viittomakielen tulkikoulutuksen järjestäminen on suomenruotsalaista viittomakieltä käyttävien kannalta kiireellisin asia.

Millaista erityislainsäädäntöä eri hallinnonaloilla tarvitaan, jotta viittomakieltä käyttävien oikeudet toteutuvat? Työryhmän mietinnössä kerrotaan eri hallinnonalojen lainsäädännön ongelmista ja kehittämistarpeista. Mitä muita mahdollisia ongelmia ja kehittämistarpeita erityislainsäädäntöön ja sen soveltamiseen liittyy? Esimerkiksi miten viranomaiset huolehtivat tulkittamisesta/tulkkauksesta sosiaali- ja terveydenhuollossa?

Yhdenvertaisuuslaissa kielletään syrjintä työelämässä mm. kielen perusteella. Suullisen kielitaitovaatimuksen tarpeellisuutta on arvioitava työtehtävien perusteella. Kirkkohallitus näkee entistä tärkeämpänä sen, että turvataan viittomakielen käyttö varhaiskasvatuksessa ja koulu-opetuksessa. Opetuksen antaminen omalla kielellä ja omassa kielessä luovat perustan lapsen ja nuoren koko persoonan kehitykselle. Tulkkauksen on aina järjestettävä henkilölle, joka sitä tarvitsee. Tämä koskee erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja. Samoin kriisiviestinnässä on taattava viittomakielisten tiedonsaanti.

Mitä muita tärkeitä kehittämiskohteita mielestänne on niiden lisäksi, jotka työryhmä on nostanut kannanotossaan esiin?

Kirkkohallitus korostaa syntymäkuuron tai vaikeasti huonokuuloisen lapsen oikeutta luonnolliseen ensi kieleen, viittomakieleen. Koska useimmat kuurot lapset syntyvät kuuleville vanhemmille, vanhemmille tulee tarjota riittävästi tietoa ja tukea kielivalinnan tekemiseen. Lapsella ja hänen vanhemmillaan tulee tarjota tarvittaessa viittomakielen opetusta. Vankka ensikielen taito on pohja myös muiden kielten oppimiselle.

Mitä ajatuksia teillä on viittomakielisten perheiden kuulovammaisten ja kuulevien lasten asemasta?

Lapsen oma kieli on hänen ensi kielensä. Äidinkieli on ihmisen tunnekieli. Sen tähden jokaisella on oltava mahdollisuus käyttää ja oppia äidinkieltään. Viittomakielisessä perheessä tarvitaan molempien kielten oppimisen tukemista kaksikielisyyden saavuttamiseksi.

Tuetteko viittomakielilakityöryhmän ehdotuksia?

- Kyllä
 En
 En osaa sanoa
 Muuta, mitä?

Mitä muita ajatuksia teillä on työryhmän mietinnöstä ja siihen sisältyvistä ehdotuksista?

Kirkkohallitus pitää tärkeänä, että viittomakielilain ja viittomakielisten oikeuksien toteutumista valvotaan. Tällä hetkellä viittomakielisten oikeudet on lueteltu lainsäädännössä erissä kohdissa. Asiantunteva valvontaelin takaisi sen, että viittomakielilain tarkoituksen toteutumisen parhaalla tavalla.

 Jukka Keskitalo
 kansliapäällikkö

 Pekka Huokuna
 kirkkoneuvos